Муркаш район хаçачĕ

Çĕнтерӳ ялавĕ

1944 çулхи çу уйăхĕн 5-мĕшĕнчепе тухать

76 (7930) № * Шăмат кун, 2011 çулхи октябрь (юпа) уйăхĕн 1-мĕшĕ * Хакĕ ирĕклĕ

«Килĕшӳллĕ пурăннипе çуклăха туймарăмăр»

Ялти сумлă ватăсем

Эсир сăн ӳкерчĕкре куракан Екатерина Ивановнăпа Антон Архипович Архиповсем 36 пине яхăн çынлă районăмăрăн пĕр пайĕ кăна. Анчах пĕр пай пулсан та, çирĕп пай. Çапла калани – малалла-хи сăмахăмăн никĕсĕ. Кунта сывă пурнăç йĕрки те, вăрăм пурнăç тилхепи те, тарăн тымарлă таса юрату та.

Ятман ялĕнче пурăнакан сăн ӳкерчĕкри ветерансене пĕрре пăхсах 80-82 çул параймăн та. Çул хисепĕ çавăн чухлине пĕлсен ветерансем çамрăклăха епле ку-таранччен упраса хăварни пирки ыйту çуралчĕ.

– Ĕçлемелле, умри ĕçе чуна парса пурнăçламалла, юратса тунă ĕç ĕмĕре тăсать, çамрăклăха упрать. Ĕçленипе пĕрлех эрех-сăраран аякра тăни те пирĕн пурнăçăмăрта яшлăха тăснин тĕп вăрттăнлăхĕ пулчĕ-тăр. Эпир 2 ывăл çуратса ӳстертĕмĕр те паян вĕсен çемйисем, мăнуксем пирĕн пурнăçа илем кӳреççĕ, – пурнăç тути-масипе самаях кушăрханă пит çăмартисене кулă кăларса калаçать чӳк уйăхĕн 7-мĕшĕнче 80 çул тултаракан Екатерина Ивановна.

Çĕнелсе пыракан ял сăн-сăпачĕпе, пурнăçа ял ĕçĕнче тата халăх хуçалăхĕн тĕрлĕ отраслĕсенче пĕр кун юлмасăр ĕçлесе ирттернĕ ветерансем епле пурăннипе паллашас тĕллевпе çитсе чарăнтăм Архиповсен килĕ умне. Кĕрхи йĕпе-сапана пула пылчăклă урамран çак тĕлле иртсенех кил хуçисем тирпейлĕх ыйтăвне тĕпе хурса пурăнни палăрчĕ. Профнастилпа çавăрнă кил хапхи умĕ симĕс кукăрпа витĕннĕ. Тирпейлĕ ăсталанă пĕчĕк алăка уçса кил картишне утăмласан та урасем çерем çине пусрĕç.

(Вĕçĕ 5-мĕш стр.).

Паян – Ватă çынсен кунĕ

ХИСЕПЛĔ ПЕНСИОНЕРСЕМ, ВĂРÇĂ ТАТА ĔÇ ВЕТЕРАНĔСЕМ!

Пĕтĕм тĕнчери Ватă çынсен кунĕ ячĕпе чи ăшă кăмăлтан саламланине йышăнсамăр!

Халăхăн йăли-йĕркин шанчăклă управçисем, пурнăçри паха опытпа ăс-хакăл çăл-куçĕ пулнă май эсир республикăн ылтăн фончĕ шутланатăр. Истори тапхăрĕсене вĕçевĕçĕн татăлми çыхăнтарса хăвăрăн аслă та тарăн пĕлĕвĕре çамрăк ăрăва паратăр, суйласа илнĕ ĕçе чунтан юратма тата чи пĕлтерĕшли – çамрăксене ĕненме вĕрентетĕр, ăна çемьере сыхласа упратăр, çирĕп ĕненӳ вара çынна мĕн пур йывăрлăха çĕнме тата тулли те телейлĕ пурнăçпа пурăнма пулăшать.

Паянхи Чăваш Ен тивĕçлипе мухтанакан чылай япалана эсир тунă тата килес ăрусемшĕн шанчăклăн сыхласа хăварнă. Вĕсен шутĕнче: промышленноçăн пысăк предприятийĕсемпе архитектура палăкĕсем, автомобиль тата чукун çулсем, пурăнмалли микрорайонсем. Эсир ырми-канми тăрăшнăран вăрçă хыççăнхи çулсенче ял хуçалăхĕ вăй илсе тĕрекленнĕ, республикăра пĕрремĕш трактор туса кăларнă, йĕркеллĕ пурăнма майсем туса хунă.

Эпир сирĕн çитĕнĕвĕрсемпе чун-чĕререн хавхаланатпăр, сиртен тĕслĕх илетпĕр, пурнăçри хастарлăхшăн савăнатпăр.

Пенсионерсемпе ветерансене пур енлĕн пулăшасси тата аслă ăрушăн кирлĕ пек тăрăшасси – республикăн патшалăх политикин тĕп çул-йĕрĕ. Чăваш Енре ватă çынсене пулăшу пама уйăракан укçа-тенкĕ калăпăшĕ çулсерен пысăкланать, пенсионерсен виçи ӳсет, ятран паракан социаллă программăсем пурнăçланаççĕ. Ватă çынсен пурăнмалли пурнăç условийĕсене лайăхлатас, вĕсене медицина пулăшăвĕ парас тата эмелсемпе тивĕçтерес ĕçсене малалла та тивĕçлĕ шайра туса пырăпăр.

Сире пĕтĕм кăмăлтан çирĕп сывлăх, чун канăçлăхĕпе вăрăм ĕмĕр, пурнăçа савма, çывăх çыннăрсен чун ăшшипе юратăвне туллин туйма сунатăп. Ырлăх та телей сире!

Чăваш Республикин Президенчĕ М. ИГНАТЬЕВ.

ХИСЕПЛĔ ĔÇПЕ ВĂРÇĂ ВЕТЕРАНĔСЕМ, ТЫЛ ĔÇЧЕНĔСЕМ, ХАКЛĂ ВАТĂСЕМ!

Сире Пĕтĕм тĕнчери Ватă çынсен кунĕ ячĕпе ăшшăн саламлатăп.

Çăмăл килмерĕ сирĕн пурнăçăр. Сирĕнтен чылайăшĕ Аслă Отечественнăй вăрçăра Тăван çĕр-шыв ирĕклĕхне хӳтĕленĕ. Аслă Çĕнтерĕве çывхартассишĕн тылра ырми-канми вăй хунă ватă çынсем, ир пуçласа сĕм çĕрлеччен аслисемпе тан ĕçленĕ, мĕн пĕчĕкрен вăрçă асапне хăйсем çинче чăтса ирттернĕ «вăрçă ачисем» те сахал мар районта. Кайран та канăç мĕнне курман эсир. Халăх хуçалăхне ура çине тăратассишĕн тимленĕ. Сирĕн паттăрлăхăра, пархатарлă ĕçĕре пула ĕнтĕ паян эпир çакăн пек мирлĕ ĕçре вăй хуратпăр. Тавах сире пире телейлĕ пурнăç парнеленĕшĕн. Сирĕн пуян опытăра, эсир вĕрентнине эпир ялан асра тытатпăр. Вĕсем пире ĕçре пулăшса пыраççĕ. Йывăрлăхсене çĕнтерсе эпир те малалла çирĕп утăмсемпе утма тăрăшатпăр.

Паян та эсир район пурнăçĕпе кăсăкланса тăратăр, унăн пуласлăхĕшĕн сунатăр. Ачасемпе çамрăксемшĕн ырă тĕслĕх пулса тăратăр. Тата нумай çул çапла пире савăнтарса пурăнăр.

Хаклă ватăсем! Сывлăхăр чир-чĕр мĕнне ан пĕлтĕр, кунçулăр вăрăм пултăр. Ватлăхăр канлĕ килтĕр, çывăх çыннăрсем яланах çума пулччăр.

Район администрацийĕн пуçлăхĕ Ю. ИВАНОВ.

Суйлав кампанийĕ вăй илет

Суйлав ыйтăвĕсемпе

2011 çулхи декабрĕн 4-мĕшĕнче республика территорийĕнче черетлĕ суйлав иртмелле. Раççей Федерацийĕн Федераллă Пухăвĕн Патшалăх Думин депутачĕсемпе Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕн депутачĕсене суйламалла пулать. Икĕ суйлав пĕрле иртнĕрен ыйтăвĕсем те ытларах. Çавна май çитес суйлав пирки тĕплĕнрех Муркаш территори суйлав комиссийĕн председательне, район администрацийĕн пуçлăхĕн çумне, йĕркелӳпе кадрсен, право енĕпе тивĕçтерессин тата вырăнти самоуправлени органĕсемпе ĕçлекен пайĕн пуçлăхне Лилия Юрьевна ТАРАСОВĂНА каласа пама ыйтрăм.

– Саккун кăларакан икĕ органăн кăçалхи пĕрлехи суйлавĕ – пĕрремĕш. Ытти çулсенче вĕсене яланах уйрăм ирттернĕ. Çавăнпа та суйлав комиссийĕн ĕç калăпăшĕ те унччченхинчен анлăрах пуласси паллă. Çапах та палăртнă пур ĕçсене те саккунпа килĕшӳллĕн тата хăй вăхăтĕнче туса ирттерме майсем çителĕклĕ.

Малтанах Патшалăх Думин депутачĕсене суйласси пирки. Суйлавçăсемшĕн кунта ытлашши темех ăнланмалла марри пулмалла мар. Патшалăх Думине пĕтĕмпе 450 депутат суйланă. Депутатсене пропорциллĕ суйлав системипе (парти спискĕпе) суйлаççĕ. Пĕтĕм Чăваш Республики пĕр регион ушкăнне кĕрет. Ку е тепĕр парти суйлавра пĕтĕмĕшле миçе сасă пухнинчен мандатсен шучĕ мĕн чухлĕ пуласси килет.

Республика Патшалăх Канашне 44 депутат суйламалла пулать. Вăл шутран 22 депутата парти спискĕсемпе (тепĕр майлă каласан пĕрлехи суйлав округĕпе) суйлăпăр. Тепĕр 22 депутатне пĕр мандатлă суйлав округĕсемпе суйламалла пулать. Урăхла каласан ЧР Патшалăх Канашĕн депутачĕсене суйласси пирки алла икĕ бюллетень парĕç.

Пĕрлехи суйлав округĕпе депутата суйлама кандидата тăратнисен списокĕнче 9 çынран кая мар тата 47 çынран ытла мар пулмалла. Кандидатсен списокне пĕтĕмĕшле республика пайĕ тата кандидатсен пĕр мандатлă суйлав округне тивĕçекен регион ушкăнĕ çине уйăрма тивĕç. Муркашпа Элĕк районĕсем пĕр мандатлă 8-мĕш суйлав округне кĕреççĕ.

Çынсем хăйсене хăйсем те кандидата тăратма пултараççĕ е вĕсене суйлав пĕрлешĕвĕ (политика партийĕ е унăн регионти уйрăмĕ) кандидата тăратать. Кандидата тăратасси сентябрĕн 14-мĕшĕнче пуçланчĕ, октябрĕн 14-мĕшĕнче 18 сехетре вĕçленет. Кандидата уйрăм çынна пĕр вăхăтрах парти спискĕпе те, çавăн пекех пĕр мандатлă суйлав округĕпе те тăратма пултараççĕ. Анчах та ăна пĕр вăхăтрах темиçе суйлав округĕнчен кандидата тăратма пултараймаççĕ.

Суйлава пĕтĕмпе 7 политика партийĕ хутшăнать. Хальхи парламентри партисене (Раççей Патшалăх Думинчи «Пĕрлехлĕ Раççей», «Тĕрĕслĕхшĕн тăракан Раççей», ЛДПР тата КПРФ партисем) алă пуснисем пуçтарассинчен хăтарнă. Ытти партисен («Яблоко», «Раççей патриочĕсем», «Тĕрĕс ĕç») хăйсем сĕннĕ кандидатсемшĕн суйлавçăсем алă пуснисене пухас пулать. Хăйсене хăйсем кандидата тăратнисен те суйлавçăсен алă пуснисене пухмалла. Пĕрлехи суйлав округĕпе кандидатсен парти списокне регистрацилеме 9891 çын алă пусса пани кирлĕ. Пĕр мандатлă суйлав округĕпе кандидата регистрацилеме округа кура 407 çынран пуçласа 493 çын таран алă пусмалла.

Кандидатсен суйлав умĕнхи агитаци тапхăрĕ вĕсене регистрациленĕ вăхăтран тытăнать. Массăллă информаци хатĕрĕсенче вара агитаци ноябрĕн 5-мĕшĕнчен пуçланать. Унччен суйлавçăсене суйлава хатĕрленесси епле пыни, политика партийĕсемпе кандидатсен ĕçхĕлĕ пирки пĕлтерме юрать. Анчах та суйлав умĕнхи агитаци материалĕсем пулмалла мар. Кирек епле агитаци те 2011 çулхи декабрĕн 3-мĕшĕнче 0 сехетре вĕçленмелле.

Чăваш Республикин пиллĕкмĕш созыври Патшалăх Канашĕн депутачĕсен суйлавне ирттерме республика бюджетĕнчен 34 миллион тенкĕ ытла уйăрнă. Пĕр мандатлă суйлав округĕсемпе депутата суйлама тăратнă кандидатсем те, пĕрлехи суйлав округĕпе кандидатсен спискĕсене сĕннĕ суйлав пĕрлешĕвĕсем те ятарлă суйлав счечĕсем уçма тивĕç. Суйлав кампанине финанслассине çав счетсем урлă туса пымалла.

В. ШАПОШНИКОВ калаçнă.

Инженерсемпе механизаторсем валли

«Ферма» операци иртет

Патшалăх техника надзорĕ пĕрлешӳллĕ хуçалăхсемпе уйрăм çынсен килти хушма хуçалăхĕсенче трактор техникипе епле усă курнине тĕрĕслесех тăрать.

Чăваш Республикин хăй тĕллĕн çӳрекен тата ытти техникăна тĕрĕслесе тăракан патшалăх инспекцийĕн пуçлăхĕ В. Димитриев авăн уйăхĕн 26-мĕшĕнче 2011 çулхи юпа уйăхĕн 3–21-мĕшĕсенче республикăри вылăх-чĕрлĕх фермисенче «Ферма» профилактика операцийĕ ирттересси пирки приказ кăларчĕ. Гостехнадзор инспекцийĕ вылăх-чĕрлĕх фермисен тĕлĕшпе уйăракан тимлĕх мĕнпе çыхăннă-ха?

Ĕç хăрушсăрлăхĕн степенĕпе вылăх-чĕрлĕх отраслĕ агропромышленность производствинче малтисен ретĕнче. Пысăк инкексем тислĕк кăларакан, вылăх апатне пăспа тата шывпа пĕçерекен агрегатсем патĕнче пулса иртеççĕ. Кунпа пĕрлех фермăра ĕçлекен тракторсемпе хăй тĕллĕн çӳрекен машинăсем те час-часах усă курнине ӳстереççĕ. Çавна пула фермăсенче суранланакансемпе ытти инкек тӳсекенсен йышĕ пĕчĕк мар.

Тракторсемпе, прицепсемпе, ытти хăй тĕллĕн çӳрекен машинăсемпе, фермăри оборудованипе усă курнă чух техника тĕлĕшпе çирĕплетнĕ йĕркесене пăхăнса ĕç хăрушсăрлăхне тивĕçлĕ йĕркере тытнине пăхасси – «Ферма» профилактика операцийĕн тĕллевĕ. Тĕрĕслевсем вăхăтĕнче фермăсенче усă куракан тракторсемпе прицепсем патшалăх техника тĕрĕслевне тăнине, вĕсемпе механизаторсем йĕркене пăхăнса усă курнине пăхасси тĕп вырăнта пулĕ.

С. НИКОЛАЕВ,
патшалăх техника надзорĕн районти инспекторĕ.

Паян – Ватă çынсен кунĕ

Тимлĕх пулни темĕнрен пахарах

Зиновий Михайлович Кутузовпа шăпах Ватă çынсен кунĕ умĕн тĕл пулса калаçма тӳр килчĕ. Йӳçкасси тăрăхĕнче пурте ăна аван пĕлеççĕ. 16 çул хушши вăл кунти çĕр улми вăрлăхĕ ӳстерекен лаборатори ертӳçинче вăй хунă. Çакăнтанах 1997 çулта пенсие тухнă. Унччен вара «Ударник» хуçалăх директорĕнче те ĕçлеме тӳр килнĕ, колхоз председателĕ те, партком секретарĕ те пулнă. Халĕ те пенсире тесе ĕççĕр лармасть, Йӳçкасси ял тăрăхĕнчи ветерансен канашне ертсе пырать. Кам пĕлет, çĕкленĕччĕ-ши тата вăл çине тăрса тăрăшман пулсан Христос çӳле хăпарнин Йӳçкассинчи чиркĕвĕ? Зиновий Михайлович – чиркĕвĕн прихут канашĕн председателĕ. Укса-тенкĕ, строительство материалĕсем, строительсем, спонсорсем шыраса ăçта кăна çитмен пулĕ вăл.

Ял тăрăхĕ пĕчĕкех мар. 2323 çын пурăнать пĕтĕмпе. Ял тăрăхĕнче пенсионерсем 582 çын. Вăл шутран ĕç ветеранĕсем 253-ĕн. 70 çул урлă каçнисем 176, 80 çул урлă каçнисем 57, 90 çул урлă каçнисем 2 çын пурăнать. Вăрçă участникĕсем 4, мăшăрĕсене вăрçă хирĕнче çухатнă салтак арăмĕсем 3, тыл ĕçченĕсем 41 çын. Афганистанра пулнисем 6-ăн, Чечняра пулнисем 12-ĕн.

З.М. Кутузов чи малтанах çавна палăртрĕ. Çамрăк чухне ăна пурте шахвăртса ăнланса çитерейместчĕç. Хăватлăх еннелле сулăннă май çакна лайăххăх та лайăххах туйса илетĕн. Ватă çынна ытлашши нумай кирлĕ мар. Унпа чуна уçса калаçма пĕлни, ăна ăнланма тăрăшни, ватă çын тĕлĕшпе тимлĕрех пулни пысăк пĕлтерĕшлĕ. Çакна тĕпе хума тăрăшать те ĕнтĕ Зиновий Михайлович хăйĕн кулленхи ĕçĕ-хĕлĕнче.

Пĕрлехи массăллă мероприятисемпе уявсене ватă çынсене чĕнсе пĕрле ирттересси, юбилярсене чысласси тахçанах йăлана кĕртнĕ. Кунта Пĕтĕм тĕнчери хĕрарăмсен, Тăван çĕр-шыв хӳтĕлевçисен кунĕсене, Аслă Çĕнтерӳ уявне тата ыттисене те асăнмала. Октябрĕн 1-мĕшĕнче те пур ватăсене те пĕрле йыхравлаççĕ. Кăçал та çаплах. Мероприятие ирттерме майсем туса панăшăн, укçатенкĕ тĕлĕшпе пулăшнăшăн Зиновий Михайлович «Ударник» хуçалăх ертӳçине Платон Павлович Давыдова пысăк тав сăмахĕ калать.

– Хамăр территорири ватăсене Ватă çынсен кунĕнче кăçал та пысăк уяв туса парас тетпĕр, – хавасланса каласа парать ветеран. – Ан тив, кашниншĕнех асра юлмалли кун пултăр вăл. Тĕрĕссипе вĕсем пурте тенĕ пекех пĕрлешӳллĕ хуçалăх производствинче е урăх сферăра ырми-канми ĕçлесе тивĕçлĕ канăва тухнăскерсем. Ĕлле тивĕç ан пулччăр-ха вĕсем пирĕн тимлĕхе?

Ватă çынсен кунĕ çăнниппех те уяв пулса тăмалла. Программине те пăхса хунă ĕнтĕ. Мероприятие Йӳçкассинчи Культура çуртĕнче ирттерме палăртнă. Ватă çынсене аякри ялсенчен илсе килме хуçалăх автобус уйăрса парать. Хуçалăхăн кашни уйрăмĕнчех ветерансен канашĕн членĕсем пур. Вĕсем пулăшаççĕ те ваттисене пухса автобуспа Йӳçкассине илсе пыма.

Мероприятие ял тăрăхĕн пуçлăхĕ те, хуçалăх директорĕ те, ветерансен канашĕн председателĕн членĕсем те, Йӳçкассинчи пĕтĕмĕшле практика врачĕн уйрăмĕн тĕп врачĕ те, Йӳçкасси шкулĕн директорĕ те, ытти ответлă ĕçченсем те хутшăнаççĕ. Çавăн пекех ватăсемпе тĕл пулма священнике те чĕнес тенĕ.

Ял тăрăхĕнчи ватă çынсем валли шкул ачисем, культура ĕçченĕсем ятарласа пуян концерт программи хатĕрленĕ. Столовăйра вĕсене тӳлевсĕр апат çитерессине те пăхса хунă. Пĕр сăмахпа никама та кичем пулмĕ çак кун.

Зиновий Михайлович çула май Йӳçкассинче пурăнакан ватă çынсем – Анфиса Артемьевнăпа Анатолий Никандрович Логиновсем **(сăн ӳкерчĕкре)** патне кĕрсе тухма сĕнсен хирĕçлесе нимĕн те калама пултараймарăм. Мăшăр ĕмĕрĕпех хуçалăхра ĕçлесе пенсие тухнă. Иккĕшĕ те 1939 çулта çуралнă. Хуçалăхра ĕçлесех 3 ывăлпа 1 хĕрне тĕрĕслĕкел пăхса ӳстернĕ, пурнăç çулĕ çине кăларнă. Пурте аслă пĕлӳллĕ специалистсем. Аслисем виççĕшĕ хăйсем çемьеллĕ ĕнтĕ.

– Юрать-ха кĕçĕн ывăл кăçал вĕренсе пĕтерсен çу кунĕсенче килтех пурăнчĕ. Уттине çулса пуçтарас, хуçалăхри ытти ĕççене пурнăçлас тĕлĕшпе пире пысăк тĕкĕ пулчĕ, – сăмах хушать кил хуçи арăмĕ.

– Иксĕрех выльăхсем те тытатăр-и, йывăр мар-и?– ыйтса тĕпчетĕп эпĕ.

– Ялта унсăр мĕнле-ха,– хуравлать Анфиса Артемьевна. – Хăнăхнă ĕнтĕ эпир. Ĕни те, вăкăрĕ те, сысни те, сурăхĕсем те пур.

Çавна та каласа хăвармалла. Анатолий Никандрович вара кил таврашĕнче ĕçленипе пĕрлех чиркӳ хуралĕнче те тăрăшать.

Кăмăллă ватă çынсем чăвашсен йăлипе сĕтел хушшине лартмасăр та кăларса ямарĕç.

Тепĕр 3 çултан Анфисăпа Анатолий Логиновсем пĕр çемье чăмартаннăранпа 50 çул çитет. Ырлăх-сывлăх сунса, ылтăн туя чаплăн уявлама сĕнсе уйрăлтăмăр хисеплĕ те таравтлă ĕç ветеранĕсемпе.

В. ШАПОШНИКОВ.
Автор сăн ӳкерчĕкĕ.

Хаклăран та хаклă Оринин салинче пурăнакан ватă çынсем, канăва тухнисем, ĕç ветеранĕсем!

Сире пурне те Ватă çынсен кунĕ ячĕпе саламлатăп, çирĕп сывлăх, телей, юрату сунатăп, сирĕн сĕтелĕрсем çинче яланах çăкăр-тăвар пултăр. Мăнуксен сассисем, ăшă куллисем ăшăтчăр сире. Çулĕсем иртсе пырсан та хуйхи-суйхи, куççулĕ аякра тăтăр, куççене яланах ихсĕлми вăй-хал çути çутаттăр. Ĕмĕтленнĕ ĕмĕтĕрсем пурнăçланса пыччăр.

Г.А. ИВАНОВА,
Оринин салинчи ватă çынсен совечĕн ертӳçи.

Акци

«Ачана шкула кайма хатĕрле!»

Çак ятпа Суд приставĕсен федераллă службин Чăваш Республикинчи управленийĕ августăн 15-мĕшĕнчен тытăнса сентябрĕн 1-мĕшĕччен акци ирттерчĕ. Акцие хутшăнса Чăваш енри суд приставĕсем парăмçăсен адресĕсемпе 230 рейд йĕркелерĕç. Алимент тӳлемен ашшĕ-амăшĕн пурлăхне пĕтĕмпе 800 пин тенкĕлĕх ытла арестленĕ. Кунпа пĕрлех парăмçăсен пурлăх тĕлĕшĕнчи лару-тăрăвне тĕрĕслесе 252 акт çырнă. Суд приставĕсене хăйсен саккунлă ĕçне пурнăçлама чăрмантарса административлă майпа право йĕркине пăснă пирки 3 протокол çырма тиврĕ. Сведенисем тăратмасăр административлă майпа правăна пăснă пирки 14 протокол çырнă. Исполнительнăй производство законодательствине пăснăшăн парăмçăсене штрафласси пирки 45 постановлени хатĕрленĕ. 59 постановленипе вара парăмçăсене вăхăтлăха Раççей Федерацийĕн тулашне тухса çӳреме чарма тиврĕ.

Исполнительнăй документсен требованийĕсене пурнăçламасан уголовлă ĕç пуçарасси пирки 429 асăрхаттару панă. Сăмах кунта Раççей Федерацийĕн Уголовлă Кодексĕн 157-мĕш «Злостное уклонение от уплаты средств на содержание детей или нетрудоспособных родителей» статйи пирки пырать. Кунпа пĕрлех 49 уголовлă ĕç пуçарнă та ĕнтĕ. Кунсăр пуçне тата суд приставĕсем парăмçăсене çынсене ĕçпе тивĕçтерекен центра кайма 437 требовани панă. Паянхи куна 114 çынна ĕç тупса панă ĕнтĕ.

Акцие хутшăнсах 59 бухгалтери докуменчĕсене тĕрĕсленĕ. Унăн итогĕсемпе должноçри 4 çынна административлă майпа ответ тытарма тиврĕ.

Хăш-пĕр парăмçăсем ăçта пурăнни паллă мар. Кун пеккисене шыраса тупса палăртассипе 27 постановлени хатĕрленĕ. Шыраври 17 парăмçăна полици ĕçченĕсем тупса палăртрĕç.

«Ачана шкула кайма хатĕрле!» акцие хутшăнса ирттернĕ мероприятисем 254 исполнительнăй производствăна вĕçлеме май пачĕç.

Раççей Суд приставĕсен федераллă службин Чăваш Республикинчи управленийĕ çавна аса илтерет. Ачасем хăйсене мĕн кирлипе хăйсемех тивĕçтерме пултараймаççĕ. Çавăнпа та ачасемшĕн тăрăшасси – кашни ашшĕ-амăшĕн гражданла тивĕçĕ!

Кашниех хăйĕн парăмĕ пирки Суд приставĕсен федераллă службин Чăваш Республикинчи управленийĕн хăй пурăнакан вырăнти структура подразделенийĕнче тата Интернет-сайтра (www.r21.fssprus.ru) пĕлме пултарать.

Суд приставĕсен управленийĕ.

Шкул дирекцийĕн стипендине тивĕçме пулать

Орининти вăтам шкул 150 çул тултарчĕ

Орининти вăтам шкул хăйĕн 150 çулне паллă тăвать. Паллах, шкул историйĕ пуян та анлă. Паян вара шкул мĕнле пурăнать? Çакăн тавра калаçма шкул директорĕпе В.Г. ИВАНОВПА тĕл пултăмăр.

– Виталий Гурьевич, акă çĕнĕ вĕренӳ çулĕн пĕрремĕш чĕрĕкĕ те часах хыçа юлĕ. Иртнĕ вĕренӳ çулĕ вара шкулшăн мĕнпе палăрса юлчĕ?

– Ачасен вĕренĕвне илес пулсан малтанах кăçалхи выпускниксен пĕрлехи патшалăх экзаменĕсенчи кăтартусем япăх мар пулнине каласа хăвармалла. Вырăс чĕлхипе (учителĕ В.В. Калинина) шкулти вăтам балл 70,66-па танлашрĕ – районта пĕрремĕш вырăнта. Математикăпа (учителĕ Т.Г. Алексеева) – 60,2 балл – районта пĕрремĕш вырăнта. Обществознанипе (учителĕ В.И. Алексеева) пухнă вăтам кăтарту – 63,1 балл (районта иккĕмĕш), физикăпа (учителĕ И.Г. Скворцова) – 57,67 балл (районта иккĕмĕш).

Шкултан 16 çамрăк вĕренсе тухрĕ. Вĕсенчен иккĕшĕ – Алена Алексеевăпа Ольга Егорова – шкула «ылтăнпа» пĕтерчĕç. Екатерина Кузовăпа Виктория Никитина – «кĕмĕлпе». Выпускниксен 94 проценчĕ аслă тата вăтам вĕренӳ заведенийĕсене вĕренме кĕме пултарчĕ. 87 проценчĕ – бюджетлă майпа. Çакă шкулта ачасене вĕренмелли условисем япăх маррине, ачасен тăрăшулăхĕ пулнине кăтартать.

– Эсир вĕсене мĕнле хавхалантарса пыратăр?

– Çулсеренех район администрацийĕн пуçлăхĕн стипендине тивĕçекеннисен ретĕнче Орининти вăтам шкулта вĕренекенсем те пур. Иртнĕ вĕренӳ çулĕнче акă çак стипендие Анастасия Дмитриева, Анатолий Налимов, Михаил Скворцов, Ольга Егорова тивĕçрĕç.

Кунсăр пуçне шкулта та кашни çур çул пĕтĕмлетĕвĕпе кĕçĕн, вăтам тата аслă сыпăксенче вĕренекен пĕрер ачана шкул дирекцийĕн стипендине паратпăр. Ку та ачасене хавхалантарать, вĕсен тĕп ĕçĕ вĕренӳ пулнине аса илтерсех тăрать.

Шкулта тăрăшса вĕренни умра анлăрах çулсем уçать. Чăваш Республикин Президенчĕн стипендине тивĕçме пултарасси те аслă классенче вĕренекенсемшĕн хавхалану тесе шутлатăп. Кăçал шкул пĕтернĕ Алена Алексеева Раççей шайĕнчи олимпиадăра право енĕпе 2009 тата 2011 çулсенче призер пулса çак стипендие тивĕçнĕччĕ. Халĕ вара вăл Мускаври Хальхăсем хушшинчи хутшăнусен патшалăх институтĕнче юридици факультетĕнче вĕренет.

Шкулта кашни вĕренӳ çулĕнчех «Чи лайăх вĕренекен», «Чи лайăх класс» конкурссем пыраççĕ. Çĕнтерӳçĕсене хавхалантарас ĕçе вара попечительсен канашĕ те хутшăнать. Ăна депутатсен районти Пухăвĕн депутачĕ В.И. Вязов ертсе пырать.

– Сирĕн шкул ачисем спортра та, ытти тĕрлĕ мероприятисенче те тăтăшах мала тухаççĕ.

– Мĕншĕн тесен сывă пурнăç йĕркине тытса пыма тăрăшаççĕ. Шкул ачисем спортра питĕ туслă. Волейбол, баскетбол, çăмăл атлетика, йĕлтĕрпе чупасси уйрăмах вăйлă аталанса пырать. Шкул ачисен спартакиадин пĕтĕмлетĕвĕпе те эпир çулсерен малтисен ретĕнче. Чăваш Республикин грантне, Раççей вĕренӳ министерствин грамотине тивĕçнĕ физкультура учителĕ С.И. Алексеев ачасене спортра интереслентерме пĕлет. А.Г. Прокопьев ертсе пыракан шашка-шахмат кружокне те ачасем питĕ кăмăлласçĕ.

Çулсеренех шкулти çамрăк армеецсен «Орленок» уйрăмĕ (ОБЖ учителĕ А.М. Григорьев) районта мала тухса Муркаш чысне республикăра хӳтĕлет. Акăлчан чĕлхине вĕрентекен Т.Н. Михайловăн, математика учителĕн Т.В. Шерстяковăн, пуçламăш классене вĕрентекен Т.С. Горшковăн вĕренекенĕсем республика шайĕнчи конкурссене хутшăнма тивĕçрĕç.

Учительсем хавхалантарнине кура ачасем те тăрăшаççĕ. Çакă пĕр тĕллевлĕ ĕçленин тухăçĕ.

Н. НИКОЛАЕВА.

Ред.: Оринин шкулĕн историйĕпе хаçатăн çитес номерĕсенче паллаштарăпăр.

Саламлатпăр

Уйкас Янасал ял тăрăхĕнчи Купăрляра пурăнакан юратнă мăшăра, аттене, хуньăрике, асаттене, сывăх çыннăмăра – **Василий Николаевич НИКОЛАЕВА** 70 çулхи юбилей ячĕпе пĕтĕм чун-чĕререн ăшшăн саламлатпăр. Ĕçрен те, çынна пулăшасран та пăрăнманскере тулли пурнăç валли çирĕп сывлăх, иксĕлми телей, вĕççĕр-хĕрсĕр ăнăçу сунатпăр.

Саламласа сунатпăр ырлăх,
Çемьешĕн пултăн тараватă,
Çитмĕлте те пултăр сывлăх,
100 çула çитме – хăват!

Саламлаканĕсем: мăшăрĕ, ывăлĕсем, кинĕсем, мăнукĕсем, çывăх тăванĕсем.

Москакасси ял тăрăхĕнчи Анаткас Хачăкра пурăнакан юратнă мăшăра, аннене, хĕре, кине, хуньамана, сывăх çыннăмăра – **Галина Лазаревна ЕГОРОВĂНА** çуралнă кунĕ ячĕпе пĕтĕм чун-чĕререн ăшшăн саламлатпăр. Ĕçрен те, çынна пулăшасран та пăрăнманскере тулли пурнăç, çирĕп сывлăх, иксĕлми телей, вĕççĕр-хĕрсĕр ăнăçу сунатпăр. Унăн хĕрне Иринăна иртсе кайнă çуралнă кунĕпе ăшшăн саламлатпăр.

Саламласа сунатпăр ырлăх,
Çемьешĕн пултăн тараватă,
100 çулта та пултăр сывлăх,
Пурнăçăр пултăр хăват!

Саламлаканĕсем: мăшăрĕ, ывăлĕсем, хĕрĕпе кĕрӳшĕ, хăтипе тăхлачи, хуньăçкинĕпе хуньамăшĕ, амăшĕ, мăнаккăшĕ, Яндушкинсен, Агафоновсен, Егоровсен, Ванюшкинсен, Самойловсен çемйисем, çывăх тăванĕсем.

Хаклăран та хаклă, юратнă аннене, аппана, çепĕç чунлă асаннене, ытарайми кукамая, тăвана – Уйкас Турай ялĕнче пурăнакан, паян 80 çулхи юбилейне паллă тăвакан **Иулиана Ивановна СМИРНОВĂНА** чун-чĕререн чи ăшă сăмахсемпе саламлатпăр. Эсĕ пурри пирĕншĕн питĕ пысăк телей. Тавах сана ырă кăмăлушăн, чун ăшшине пире парнеленĕшĕн. Эпир сана юрататпăр, эсĕ пурришĕн савăнатпăр. Сывлăху сан çирĕп пултăр, кун-çулу вăрăм та телейлĕ килтĕр. Ачусемпе, мăнукусемпе, кĕçĕн мăнукусемпе савăнса пурăнмалла пултăр.

Салампа: хĕрĕсемпе кĕрӳшĕсем, ывăлĕсемпе кинĕсем, мăнукĕсем, кĕçĕн мăнукĕсем, çывăх тăванĕсем, пускилсем.

Юпа уйăхĕн 4-мĕшĕнче пирĕн юратнăран та юратнă, çепĕç те кăмăллă аннен, хуняман, кукамайăн, асаннен, тăхлачăн – Кашмаш ялĕнче пурăнакан **Дария Мироновна МАКСИМОВĂН** çуралнă кунĕ. Эпир ăна 80 çул тултарнă ятпа чун-чĕререн тухакан ăшă, çепĕç сăмахсемпе саламлатпăр. Чăваш сурпанĕ пек вăрăм кун-çул, юман пек çирĕп сывлăх, иксĕлми телей сунатпăр. Пире савăнтарса пурăнма Турри сана нумай-нумай çул усратăр.

Саламлаканĕсем: хĕрĕсемпе кĕрӳшĕсем, ывăлĕсемпе кинĕсем, 12 мăнукĕ, кĕçĕн мăнукĕ, тăхлачисем, çывăх тăванĕсем.

Юратнă аттене, асаттене – Муркашра пурăнакан, нумай çул «Сельхозтехника» уйрăмĕнче водитель пулса ĕçленĕ **Ананий Михайлович ВЯЗОВА** 70 çулхи юбилейпа чун-чĕререн ăшшăн саламлатпăр. Яланах хавас кăмăл-туйăмлă, çирĕп сывлăхлă пул, телей, ăнăçу, ĕмĕтсем çитсе пычăр. Эпир сана юрататпăр, хисеплетпĕр. Çак кунсенче ачусем унăн кĕçĕн мăнукĕн те çуралнă кунĕ, ăна та чĕререн саламлатпăр.

Салампа: икĕ хĕрĕ, кĕрӳшĕсем, 7 мăнукĕ, хăти-тăхлачисем тата çывăх тăванĕсем.

Хаклăран та хаклă, юратнă аннене, çепĕç чунлă асаннене, тăвана – Мăн Тутаркас ялĕнче пурăнакан, октябрĕн 2-мĕшĕнче 50 çулхи юбилейне паллă тăвакан **Глафира Порфирьевна КУЗНЕЦОВĂНА** чун-чĕререн чи ăшă сăмахсемпе саламлатпăр. Тавах сана ырă кăмăлушăн, чун ăшшине пире парнеленĕшĕн. Ачусемпе, мăнукусемпе те мĕн пур тăванпа пĕрле савăнса пурăнмалла пултăр. Пире ырă сунса яланах пулăшса тăнăшăн тав тăватпăр.

Саламлаканĕсем: мăшăрĕ, ывăлĕпе хĕрĕ мăшăрĕсемпе, мăнукĕ, Тодиновсемпе Кузнецовсен çемйисем.

Кил тата хушма хуçалăх

Хамăр продукципе – пасара

Вырăн çителĕклĕ пулĕ-и?

Тĕрлĕ тавар туянма халăх пасара йышлă çӳрет. Кунта мĕн кирли йăлтах пур: апат-çимĕç, хуçалăхра кирлĕ тĕрлĕ япала тата ытти те. Чăнах та пасар тавар туянаканшăн питĕ меллĕ темелле, хакĕ пирки те сутуçăпа калаçса татăлма пулать. Анчах çакăнта пĕр япала питĕ пăшăрхантарать. Никамшăн та вăрттăнлăх мар, хушма хуçалăхра туса илнĕ экологи тĕлĕшĕнчен таса та пахалăхлă продукцие хамăр куллен каллĕ-маллĕ утакан, хăшĕ-пĕри çавăнтах чĕлĕм тĕпĕ пăрахакан тата ытти енĕне япăхтаракан çул çинчен туянма тивет. Унта тĕрлĕ çырла, пан улми, çăмарта, кăмпа тата ыттине сутаççĕ. Эпĕ ку ӳкерчĕке куллен курнипе, çынсен пăшăрханăвне тĕпе хунипе Муркаш пасарĕпе çыхăнтартăм.

Пирĕн Президент М.В. Игнатьев вара Чăваш Республикинче туса илнĕ продукцие халăх умне ытларах кăларма, унпа чылайрах суту-илӳ тума сĕнет. Апла пулсан мĕншĕн-ха пирĕн пасарта хамăр туса илнĕ апат-çимĕç валли сĕтелсем çителĕксĕр, тен вĕсен хакĕсем сутуçăсене тивĕçтермеççĕ? Çак ыйтусен хуравне тупма Муркаш пасарĕн ертӳçипе Евгений Николаевич Субботинпа калаçас терĕм.

– Пасара харпăр хăй хуçалăхĕнче туса илнĕ продукципе халăх ытларах тухни питĕ кăмăллă. Хамăр çĕр çинчи апат-çимĕç пысăк пахалăхлă, çавна май унпа нумайрах усă курма тăрăшмалла.

Чăнах та хамăр утакан çул çинче апат-çимĕç продукцийĕпе суту-илӳ туни пулкалать, ăна пирĕн çитменлĕх тейĕпĕр. Тĕрĕссипе вара «Калач» çăкăр лавкки çумĕнче апат-çимĕç сутма ятарлă виткĕчлĕ сĕтел уйăрнă. Хăшĕ-пĕри куллен сĕт-çу, ашпăш тата хăш-пĕр продукта унта сутать, вĕсенчен туянма та кăмăллă. Хăш чухне вăл сĕтел çурма пушă та пулать. Паллах кашнинче кашни сутуçăна унта çавăтса илсе пырайман. Унсăр пуçне хыçалти ретсенче те апат-çимĕç сутма вырăнсем уйăрнă, анчах та унта сутуçăсем пыма хирĕç. Вĕсем çакăнта килменнине ăнланма пулать, хыçал еннелле халăх ытла çӳремест.

– Санитари нормипе килĕшӳллĕн пасар администрацийĕн сутуçăсене санитари тасалăхĕпе тивĕçтермелле. Картишĕнче çакна курма пулать-и?

– Ку енĕпе пирĕн яланах йĕрккелĕ пулнă, саккуна пăхăнса ĕçленĕ. Шалта апат-çимĕç сутнă çĕрте те, картишĕнче те сутуçăсене тасалăх енчен тивĕçтернĕ, алă çумалли ятарлă вырăн туса панă. Ку енĕпе пире тивĕçлĕ органсем тĕрĕслесех тăраççĕ.

– Хушма хуçалăхра туса илнĕ продукципе суту тăвакансен вырăн укçи пысăк пулни вĕсене çул айккинелле хăваламасть-и?

– Хушма хуçалăхра туса илнĕ продукци сутакансен вара вырăн укçи тĕлĕшпе пăшăрханма кирлĕ мар, вĕсенчен укçа илместпĕр. Килсе сутчăр, тавар туянаканшăн та, сутуçăшăн та меллĕ пултăр. Чи пĕлтерĕшли вара йĕркене, тасалăха пăхăнни пулмалла.

– «Сывлăх» физкультурăпа спорт комплексĕ еннелле тухакан çул айккинчи сутуçăсем пирки мĕн калама пултаратăр?

– Муркаш ял тăрăхĕн пуçлăхĕн Н.И. Никитин ятарлă хушăвĕпе килĕшӳллĕн унта йывăç, калча сутма пысăках мар вырăн уйăрнă, суту-илӳ ирттерме ирĕк панă. Анчах та унта хăш чухне апат-çимĕç те сутkалаççĕ. Апат-çимĕç витрине вара ятарлă ларкăч çине лартса сутассине саккун хирĕçлемест, анчах та хамăр утакан çул-йĕр çине хурса сутмалла мар. Паллах, ятарлă сĕтел çинчен туянни тĕрĕсрех ĕнтĕ.

Çитес вăхăтра пасарта хушма павильонсем тăвассипе тимлеме палăртнă, çавна май хăш-пĕр улшăну пулĕ.

Р. ИЛЛАРИОНОВА калаçнă.

Сăн ӳкерчĕкре: сĕтел çинчи апат-çимĕçе туянма яланах аванрах.

Ыйту-хурав

Кĕл чечеке мĕн пулчĕ?

Манăн пахчари кĕл чечек тĕмми çулла илемлĕ ешеретчĕ, халĕ çаралса юлчĕ, çулçи тăкăнса пĕтрĕ. Мĕн тумалла-ши?

Вера.
Калайкасси ялĕ.

Сирĕн чечек тĕммине чир-чĕр имшерлетет. Çулçă çинче хура пăнчăсем пулаççĕ, каярахпа саралаççĕ те тăкăнаççĕ. Çак чир вара çуркуннех пуçланнă. Халĕ ытларах аталаннипе тĕмме хавшатнă.

Чи малтан чир тĕммĕн аялти пайĕнче пуçланать, майĕпен çӳле хăпарать. Çакă вăл – кăмпа чирĕ ернин палли. Унăн вăрлăхĕсем тăкăннă çулçăсем çинче тата чечек туни çинче аванах хĕл каçаççĕ. Çавăнпа та тĕмĕ таврашĕнчи çулçăна пуçтарса илмелле, çунтармалла.

Кĕл чечеке хĕле хатĕрленĕ тапхăрта тĕмĕ çинчи мĕн пур çулçăна татса илмелле, хыççăн тĕмĕне 3 процентлă пăхăр е тимĕр купоросĕпе сирпĕтмелле. 10 литр шыв çине 30 грамм чухлĕ препарат кирлĕ. Чирĕн малтанхи паллисем пулсанах ӳсен-тăрана çӳлерех асăннă препаратсемпе е Ридомил-голд препаратпа сирпĕтмелле.

С. ШАПОШНИКОВА.
Кашмаш ялĕ.

Сире пĕлме

Мĕнле çывăрмалла?

– Медицина ĕçченĕсем çапла пĕтĕмлетеççĕ: сулăм çинче çывăрмалла. Çапла тусан сывлăха та, илеме те упраса хăварма пулать.

– Хырăм çинче çывăрсан шăк хăмпи хĕсĕнет. Сĕт парĕ пирки те çавнах каламалла.

– Пĕрмай хырăм çинче çывăрсан пит пĕркеленчĕкесемпе витĕнет. Вăхăт иртнĕçемĕн вĕсем тарăнланаççĕ.

Ялти сумлă ватăсем

«Килĕшӳллĕ пурăннипе çуклăха туймарăмăр»

(Вĕçĕ. Пуçл. 1 стр.).

– 54 çул пурăнатпăр ĕнтĕ кунта. Çур ĕмĕр ытла çак кĕтесе хăт кĕртес тесе пурăнтăмăр. Мĕн туни паян куç умĕнче, – терĕ мана хирĕç тухнă кил хуçи арăмĕ Екатерина Ивановна сăпайлăн та мухтанмасăр. Хампа паллаштарсан тĕпеле иртрĕмĕр те, пирĕн патăмăра кил хуçи Антон Архипович кăштăртатса тухрĕ. «Юн вылять, анчах утма йывăртарах. Çамрăкла сивве-ăшша пăхмасăр ĕçленисем пырса тытрĕç пуль», – питрен кулă тартмасăр пуплерĕ кил хуçи сĕтел хушшине вырнаçса.

Манăн çĕнĕ пĕлĕшсен хуçалăхĕнче сумалли икĕ ĕне, çуллен майлах икшер вăкăр, 3-4 пуç сысна, хурсемпе чăхсем йышлă тытнине, тупăшпа тĕллевлĕ усă курсах кил-çурт çавăрнине ял çыннисем пытармаççĕ. Çавăнпах ялти ватăсем ачисемпе мăнукĕсене Архиповсенчен тĕслĕх илме сĕннине ăнланма пулать.

Хресчен çемйинче çуралса ӳснĕ Антонпа Кĕтерин та ачаллах çĕр ĕçне пурнăç тыткăчи вырăнне хунă. Çамрăклах ĕçе кӳлĕннĕскерсем колхозсем тунă вăхăта та, Тăван çĕр-шывăн Аслă вăрçин çулĕсене те, вăрçă хыççăн çĕр-шыва ура çине тăратнине те халăхпа пĕрле тӳсĕмлĕн чăтса ирттернĕ. «Пире уйăрăммăн йывăр пулман», – терĕç аслă (ватă теес килмест) юлташăмсем çав çулсене епле чăтса ирттерни пирки ыйтсан.

Шурча хĕрĕ шкулта 7 класс вĕреннĕ хыççăн колхозра сысна пăхнă, ĕне сунă. Вăрçă чарăннă хыççăн Кĕтерин укçа тума йăлăма вăрман касма тухса каять. Шăпа çакăнта тĕл пултарнă та вĕсене Антонпа иккĕшне. 1957 çулхи çĕртме уйăхĕнче хут уйăрттарсан çулталăкран çамрăксен йăлăмрах ача çуралать.

...Нумай çул иртрĕ унтанпа. Мăшăр икĕ ывăл çуратса пурнăç çулĕ çине кăларнă. Çак хушăра мăнакка К. Иванов яч. хис. хуçалăхра уй-хирте те, гараж дежурнăйĕнче те, хуçалăх кантурĕнче техникăра та, радиоузелпа хыпарсем пĕлтернĕ çĕрте те, ветеринари участокĕнче те, почтальонкăра та тимленĕ. Нихăш ĕçре те ятне яман.

– Тавах мăшăрăма. Вăл ĕçе тиркеменни мана тăтăш хавхалану паратчĕ. Пирĕн çемьере эрех ĕçсе ĕçе тухманни, вăл е ку ĕçе тиркесе айккинелле пăрăнни, ывăлсене ĕç суйлама вĕрентни пулман. Килĕштерсе пурăннă. Çавăнпа умри йывăрлăхсене те çĕнтернĕ, – калаçăва хутшăнчĕ Антон Архипович.

Кил хуçи 1929 çулхи кăрлачăн 23-мĕшĕнче 3 ачаллă çемьере çуралнă. Чиркӳ ĕçченĕсен çемйинче кун çути курнăскер 4 класс пĕтерсенех ял кĕтĕве пăхма ĕçе кӳлĕннĕ. Çак ĕçренех салтака кайнă. Священниксен çемйинче ӳснĕскер совет çарĕнчен таврăнсан тин колхоза кĕнĕ. Ял хуçалăхĕнчи нимĕнле ĕçрен те пăрăнманскер 11 çул çурă районти пушар хуралĕнче те службăра тăнă.

– Тар юхтарса тунă пурлăха сыхласси, май пур таран упраса хăварасси маншăн питĕ пĕлтерĕшлĕ ĕçчĕ. Çавăнпа пушар хуралĕнче ĕçленĕ вăхăтра профилактика ыйтăвĕсемпе ялта калаçусем нумай ирттереттĕм, – аса илчĕ Антон Архипович. Пурăна-киле династи мелĕпе пушар хуралĕнчи хăйĕн ĕçне аслă ывăлĕ Слава малалла тăсни пирки те асăнчĕ вăл.

Тивĕçлĕ канура та ĕнерхи чиркӳ ачи колхоз ĕçĕнчен пăрăнман. Сысна ферминче кочегарта вăй хунă, темиçе çул фермăра юсавçă пулса тимленĕ.

– Пурнăç йывăр теççĕ. Пулнă та пулĕ. Тен паян та йывăрлăхсем пурах. Анчах эпир хамăр пурнăçра йывăрлăхсене сисмен. Ĕçлес пулать. Ĕçпе хутăш йывăрлăх та сисĕнмест, – терĕ мучи мăнакка çине ăшшăн тинкерсе.

Питре йăваш кулă палăртса Кĕтерин мăнакка та пашăмра юлмарĕ:

– Каласа панинчен ăнлантăр пулĕ, эпир пуян çынсем пулман. Анчах иртен пуçласа каçчен ĕçленĕ те çуккине те туйман. Çук тесе ĕç пăрахса ларман. Çакăнтан тухать те пулĕ ĕнтĕ вăл вăрăм пурнăç тымарĕ, çамрăк кунсен хунавĕ, – терĕ Екатерина Ивановна тĕл пулу пуçламăшĕнчи калаçу патне таврăнса.

А. БЕЛОВ.

Сад-пахчаçăн кулленхи календарĕ

Илемлĕ юпа уйăхĕ

Халăх сăмахлăхĕнче юпа уйăхĕ пирки ытарлă каласем нумай. Çут çанталăкăн çак тапхăрĕ – ылтăн кĕркуннепе хура кĕркунне тĕл пулнă вăхăт. Сивĕ кунсем ытларах пулаççĕ, тăм ӳкме тытăнать. Çулçă тăкăннă май çаралнă улмуççисемпе çырла тĕммисем çинче сыхланса юлнă сăтăрçăсене, çĕрсе кайнă çимĕçсене асăрхама çăмăл. Вĕсене паянах пуçтарса тĕп тумалла.

Ăста пахчаçăн паян сад-пахчаран кĕме вăхăт çук. Авăн уйăхĕнче тислĕк тăкма ĕлкĕреймен пулсан юпа уйăхĕнче те ăна тума эсир каях юлман-ха. Юр айне укроп, шпинат, редис, сухан, ыхра, кишĕр, сельдерей акса-лартса хăварма йăрансем хатĕрлемелле.

Юпа уйăхĕн 1-мĕшĕ. Йывăççсемпе тĕмĕсене типĕ туратсенчен касса иртме ăнăçлă кун. Хăмла çырлине хĕл валли авса хумалла. Пахча çимĕçсене тăварлама тата консервлама меллĕ.

Юпа уйăхĕн 1–3-мĕшĕсем. Йывăççсемпе çырла тĕммисенчен типнĕ туратсене иртмелле. Нумай çул ӳсекен чечексене йывăç кĕрпипе, торфпа т. ыт. те хĕл валли витсе хумалла. Кăшлакан чĕр чунсем валли наркăмăш хурса тухмалла.

Юпа уйăхĕн 3–5-мĕшĕсем. Юр айĕнче хĕл каçмалли пахча çимĕçе тата хĕл сиввине чăтăмлă пĕр çул ӳсекен чечек вăррисене акмалла. Купăста йӳçĕтме меллĕ кунсем.

Юпа уйăхĕн 5–8-мĕшĕсем. Лартма юрăхсăр кунсем. Нумай çул ӳсекен чечексене хĕл каçма витмелле.

Юпа уйăхĕн 8–10-мĕшĕсем. Йывăççсемпе çырла тĕммисене пачах касса иртме юрамасть. Пӳлĕмри условисенче суханпа ыхра лартма юрать. Кăшлакан чĕр чунсем валли наркăмăш хурса тухмалла.

Юпа уйăхĕн 10–11-мĕшĕсем. Çĕр çырлине, чечексемпе декоративлă ӳсен-тăрана сивĕрен картламалла. Ăпăр-тапăра пуçтарса çунтармалла. Теплицăсене çуркунне валли хатĕрлемелле.

Юпа уйăхĕн 11–13-мĕшĕсем. Нимĕн те акма-лартма, касса иртме юрамасть. Уйăх тулнă вăхăт пулнăран халăх сăнавне шута илсе (тулли уйăхра йӳçĕтнĕ купăста çемçе пулать) купăста йӳçĕтмелле.

Юпа уйăхĕн 13–15-мĕшĕсем. Çĕр çырлине, чечексемпе декоративлă ӳсен-тăрана сивĕрен картламалла. Çуркунне петрушкăпа сельдерей симĕсле çиме акса хăвармалла.

Юпа уйăхĕн 15–18-мĕшĕсем. Пӳлĕмри чечексене шăварма тата апатлантарма мелсĕр кунсем. Сивех мар пулсан жимолость, крыжовник, хурлăхан тĕммисене касса иртни ытлашши пулмасть. Путвалсемпе нӳхрепсене упрама хунă çимĕçсене тĕрĕслемелле.

Юпа уйăхĕн 18–20-мĕшĕсем. Çамрăк йывăççсен туратсене шпагатпа кĕлтене пухса çыхмалла. Чечексемпе декоративлă ӳсен-тăрана сивĕрен картламалла. Шурă пуçлă купăстана йӳçĕтмелле, пан улмипе грушăсене консервламалла тата типĕтмелле.

Юпа уйăхĕн 20–22-мĕшĕсем. Пахчара юлнă ӳсен-тăрана йăлтах пуçтарса кĕртмелле. Симĕсле çиме пӳлĕмре ыхра, сухан, ытти çимĕçсене лартмалла.

Юпа уйăхĕн 22–24-мĕшĕсем. Çĕр сивви 2–3 градуса çитме пултарать. Çавна май сивве тӳсĕмлĕ пĕр çул ӳсекен чечексене акма юрать. Кая юлса пулакан купăстана касмалла. Палан консервлама пулать. Купăста йӳçĕтме меллĕ тапхăр.

Юпа уйăхĕн 24–25-мĕшĕсем. Сывлăш температури 5–8 градус сивĕ тăрать пулсан роза тĕммисене хĕл каçма витмелле.

Юпа уйăхĕн 25–27-мĕшĕсем. Çĕнĕ уйăх. Нимĕн те касма, куçарса лартма, лартма юрамасть.

Юпа уйăхĕн 27–28-мĕшĕсем. Пӳлĕмре кресс-салат, симĕсле çиме çулçăллă горчица акмалла. Пӳлĕмри чечексене лартма та, куçарса лартма та юрăхлă.

Юпа уйăхĕн 28–30-мĕшĕсем. Садри йывăççсемпе тĕмсене типнĕ туратсенчен иртмелле. Нумай çул ӳсекен чечексене хĕл каçма йывăç кĕрпипе, торфпа витме ан манăр.

Юпа уйăхĕн 30–31-мĕшĕсем. Пӳлĕмре апатра симĕсле усă курма ыхра, сухан лартсан ӳкĕнмелле пулмĕ. Купăста йӳçĕтме меллĕ кунсем.

«Çын хăй те хăйĕн сывлăхĕшĕн явапла пултăр...»

Медицина тата саккун

«Граждансен сывлăхне сыхласси çинчен» саккун проекчĕ тĕлĕшпе сÿтсе явмалли ыйту татах сахал мар пулнăран проекта ӳтлессине те, çак саккуна йышăнассине те тăсна.

Мĕн кĕтмелле çĕнĕ саккунран? Мĕнле çитменлĕхсем пур унта? Çак ыйтусем тавра калаçма паян Муркашри тĕп больницăн тĕп врачне, ЧР Патшалăх Канашĕн депутатне Владислав Григорьевич ДАНИЛОВА чĕнтĕмĕр.

– Çакăн пек саккун тахçанах кирлĕ пулнă тесе шутлатăп. Ку çĕр-шывăн та, граждансемĕн те питĕ пĕлтерĕшлĕ. Саккуна чăнах та йышăнмалла, анчах та унăн пахалăхĕ пирки манмалла мар. Пайхи кун пирĕн çĕр-шыв граждансен сывлăхне сыхлас служба сферипе тĕнчере 130-мĕш вырăнта. Çав вăхăтрах РФ Конституцийĕн 41-мĕш статйинче кашни çыннăн сывлăха сыхлас тата тÿлевсĕр медицина пулăшăвне илме право пурри-не çирĕплетнĕ.

Саккун проектĕнче тÿлевлĕ медицина çинчен те каласа хăварнă. Ман шутпа çак саккунра тÿлевлĕ тата тÿлевсĕр медицина пирки тĕплĕн ăнлантарса çырмалла. Халĕ медицина сферинче коммерциллĕ учреждени-сем сахал мар, вĕсенче медицина тÿлевлĕ пултăр. Патшалăх сиплев учреждениĕсем те хушма услугăсене тÿлевлĕ тума пултарччăр, стандартпа сиплес йĕркере палăртнă калăпăш чухлĕ вара – тÿлевсĕр.

Саккунра медицина валли кам мĕн чухлĕ укçа-тенкĕ уйăрса парать, кам мĕн чухлĕ тÿлет, сиплев процесне кам тĕрĕслесе тата контрольлесе тăрать – пĕтĕмпех пулмалла.

Саккун проекчĕн малтанхи вариантĕнче акă кашни çын хăйĕн сывлăхĕшĕн явапла пулмалли-не, сывă пурнăç йĕрки тытса пыма тата сывлăха упрама тивĕççине палăртнăччĕ. Иккĕмĕш вариантĕнче ăна пĕтерчĕç. Ман шутпа вара хăвармаллаччĕ. Сăмахран, реанимаци уйрăмне спиртлă шĕвеклĕ аптăранă çынна илсе пынăччĕ. Икĕ эрне хĕр пултăр, хĕр (упăшкин ап-хушшинче ăна сыватма 50–60 пин тенкĕ тăкакланчĕ. Тепĕр ик-виçĕ эрнерен каллех çак çын васкавлă пулăшу ыйтать. Ăна сыватма каллех çавăн чухлĕ укçа тăкакланать. Акă вăл – çын хăйĕн сывлăхĕшĕн явапла марри. Ĕçлекен кашни çын тÿлекен налук укçи çакăнта та каять.

Çын сывлăхĕшĕн патшалăх кăна мар, çын хăй те хăйĕн сывлăхĕшĕн явапла пултăр тесе шутлатăп. Çапла пулмасан çын обществăран та «тухса ÿкет», ыттисен укçине те сăптăрать. Çак явапăх пирки калани пулмалла.

Саккунăн усăмлăхĕ кирлĕ. Çавăнпа та ăна малтан тĕплĕн сÿтсе явса йĕркелесе çитермелле. Кайран йышăнмалла.

Н. НИКОЛАЕВА.

Полици хроникинчен

Ăшă-и? Çук, вĕри!

Пĕр кун хĕвел пăхать – ăшăрах, тепĕр кун çумăр витререн тăкать – сивĕ. Ыран мĕнле çанталăк пуласcине пĕлме май çук.

Нумай пулмасть çапла касçи тăхăр сехет хыççăн Муркашри Çĕнтерÿ паркĕнче «усăлса çÿренĕ» Сосновка арçынни шăнса хытнă. Нумай шухăшласа тăман, кунтах куртка тăхăннă каччă «ăшăпа пиçнĕрен» ăна пулăшма шутланă: курткине хывса илнĕ.

Халĕ çапла майпа ăшăннăшăн пуçарнă уголовлă ĕç самаях вĕри туйăнать пулĕ.

Пичете районти шалти ĕçсен пайĕн материалĕсем тăрăх хатĕрленĕ.

для пайщиков
СБЕРЕЖЕНИЯ
• новые выгодные условия (частичное снятие, пополнение сбережений)
• В ОКТЯБРЕ ПЕНСИОНЕРАМ - ПРАЗДНИЧНЫЕ % СТАВКИ И ПОДАРКИ
ЗАЙМЫ ЛЬГОТНЫЕ
• на покупку КРС - до 30 000 рублей
• на обучение - до 15 000 рублей
• на покупку и строительство жилья под материнский капитал
• срок пользования займом на покупку а\м увеличен до трех лет
КРЕДИТНЫЙ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЙ КООПЕРАТИВ “СОДРУЖЕСТВО”
Отделение № 3, с.Моргауши
ул.50 лет Октября, д.23, 2 этаж
www.kpksodrugestvo.ru
62-6-86
8-919-673-42-19

Чăваш чĕлхин тасалăхĕ

Тăван-хурăнташа тĕрĕс чĕнмелле

(Вĕçĕ. Пуçл. иртнĕ номерсенче).

Теща – хуняма (арăм амăшĕ).

Тесть – хунь, хуньăм (арăм ашшĕ).

Зять – кĕрÿ (хĕрĕн упăшки, йăмăкăн упăшки е упăшкин йăмăкĕн упăшки), йысна (аппан упăшки е упăшкин аппăшĕн упăшки).

Племянник (-ца) – тăван пиччен, шăллăмăн, аппан, йăмăкăн ачи (е пичче, шăллăм, йăмăк темелле).

Сват, сваха – хăта, тăхлача (авланаканăн е качча каякан ашшĕ тата амăшĕ тата пĕр-пĕрин тăванĕсем).

Свекор, свекровь – хуняçа, пăятам; хуняма, пăянам (упăшкан ашшĕ, амăшĕ).

Сноха – кин (ывăлăн арăмĕ).

Шурин – хунчăкам, пултăр (арăмăн пиччĕшĕ, шăллĕ).

Деверь – пăяхам, ĕçкей, ывăлсем (упăшкин пиччĕшĕ, шăллĕ).

Золовка – аслă хĕр, аслă хĕр пултăр, хĕр (упăшкин аппăшĕ, йăмăкĕ).

Тăван-хурăнташа çакăнта илсе кăтартнă сăмахсемпе чĕнни пĕр енчен аслисене хисеплени пулать, тепĕр енчен – чăваш пулни палăрать. Кунран кун хамăрăн сăмахлăха вырăс сăмахĕсене кĕртсе пыратпăр пулсан вара пирĕн тăван чĕлхе тахăшĕ пулать: те вырăсли, те чăвашли. Çавăнпах хамăрăн шухăша пĕр чĕлхепе тасан та тĕрĕссĕн палăртаймастпăр.

Паллах, кашнин хăйĕн ирĕкĕ. Пирĕн тĕрĕссипе виçĕ чĕлхе пĕлмелле: пĕрремĕшĕ вăл – чăвашла, иккĕмĕшĕ – вырăсла, виççĕмĕшĕ – акăлчанла. Кунта каланине шута илсе пурнăçа кĕртсен эпир тĕрĕс шухăшласа калаçма вĕренетпĕр тата культура енчен пахалăхпа палăракан пулатпăр тесе шутлатăп.

Алексей ИВАНОВ,
ЧПУн журналистика факультечĕн студенчĕ.

7 ОКТЯБРЯ с 8-00 часов в районном Доме культуры Ульяновская обувная фабрика проводит выставку-продажу обуви из натуральной кожи производителей Ульяновск, Казань, Москва.

В Москву и Московскую обл. требуются: фасовщицы-упаковщицы,грузчики (кондитерские фабрики, молочное производство, снековая продукция, мясокомбинаты, склады). Питание, проживание предоставляются. Вахта 15/15, 20/20, 30/15, 30/30, 60/30. З/п от 25000 руб. (сдельная). Тел.: 8(8352)23-22-22. 4-5.

БЕТОН, РАСТВОР любых марок. Тел.: 38-87-78, 8-927-66-88-778. Песок, ОПГС (гравмасса), щебень. Тел.: 38-84-40, 8-927-66-88-440.
Доставка миксерами, самосвалами. 35-50.

ЗАКУПАЕМ ОПТОМ МОЛОКО ОТ 500 КГ. ТЕЛ.: 8-927-844-99-19. 2-2.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА
Немецкое качество
Окна STAR
6-камерный профиль ПО ЦЕНЕ 3-камерного
подробности по телефонам:
скидки до 35%
8-9603101816
Пенсионерам доп. скидки
Офис продаж в здании рынка с.Моргауши
Окна стали дешевле...

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Изготовим на заказ: срубы, беседки любого размера. Цена договорная, доставка по району бесплатно. Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-656-13-84. 5-9.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Тел.: 8-906-131-32-75, 8-927-859-91-55. 2-5.

Прогноз погоды

Местное время	суббота 1 октября 04:00	10:00	16:00	22:00	воскресенье 2 октября 04:00	10:00	16:00	22:00	понедельник 3 октября 04:00	10:00	16:00	22:00	вторник 4 октября 04:00	10:00	16:00	22:00
Облачность %																
Осадки мм																
Температура °С	+6	+7	+9	+7	+6	+7	+9	+7	+7	+8	+10	+8	+7	+6	+8	+5
Давление мм	737	733	730	730	731	734	734	734	734	737	737	739	740	742	741	742
Влажность %	87	95	84	97	97	93	82	96	96	96	80	94	95	94	74	92
Ветер м/сек	Ю-З 6	Ю 6	Ю 4	В 3	С-В 4	С-В 6	С 6	С 6	С-В 5	С 4	С 4	С 4	С 4	С 4	С-З 4	З 2
Солнце восход/заход		06:55	18:29			06:57	18:26			06:59	18:24			07:01	18:21	
Луна восход/заход		12:48	19:49			13:59	20:43			14:52	21:50			15:28	23:07	
фаза																

Пĕлтерÿсем. Объявления

Продаю: Лада Калина-Универсал 2011 года выпуска, новая, без пробега, черного цвета; ВАЗ–21099, конец 2000 года выпуска, синего цвета. Цена договорная. Тел.: 8-927-856-95-00.

* * *

Куплю корову, бычка, телку в живом виде. Тел.: 8-905-029-61-39. 3-5.

* * *

Требуется водитель с выполнением работ по благоустройству территории сельского поселения. Рабочий день – ненормированный, суммарный учет. Тел.: 62-8-32, 62-8-35.

* * *

Продаем комбикорма, зерно. Тел.: 8-927-843-52-40. 2-5.

* * *

Ремонт бытовых холодильников на дому. Гарантия, качество. Тел.: 8-905-199-83-87, 62-0-45. 5-5.

* * *

Сумалли качака сутатăп. Пăсăрман ялĕ, 21-мĕш çурт. Тел.: 60-1-65.

* * *

Продаем пропаренные керамзитобетонные блоки, цемент, песок речной, гравмассу, керамзит. Тел.: 8-905-340-07-78. 4-5.

* * *

Иккĕ пăрулана хура тĕслĕ ĕне сутатăп. Тел.: 8-960-304-26-31.

* * *

Февраль уйăхĕнче пăруламалли хĕрлĕ-шурă тынашка сутатпăр. Тел.: 8-927-666-86-57.

* * *

Ĕне, вăкăр, тына, пăру, сурăх туянатăп. Тел.: 8-905-343-60-63. 6-8.

* * *

Продаю песок, гравмассу, бой кирпича, керамзитоблоки, с доставкой. Услуги экскаватора. Тел.: 67-66-95, 8-905-347-99-15. 5-5.

* * *

Хаклă хакпа вăкăр, тына, ĕне чĕрĕ виçепе тата ашпа туянатăп. Тел.: 8-905-343-46-23. 3-5.

* * *

Продаю пианино. Недорого. Тел.: 8-937-37-36-185.

* * *

Сдается в аренду ферма, 1500 кв. м., д. Вомбакасы. Тел.: 8-937-691-67-93. 2-2.

* * *

ТД «Лотос» реализует: профнастил, профили, трубы новые, б/у, трубы для ограды и ворот, краски, утеплители, поликарбонат, банные печи, мотоблоки. Монтаж систем отопления, изготовление теплиц, оград для полисадников. ВЫ ЗВОНИТЕ, МЫ ДОСТАВИМ! Тел.: 8-917-665-27-26. 2-5.

* * *

Сурăх сутатпăр. Октябрь вĕçĕнче пăранлать. Хакĕ калаçса татăлнă тăрăх. Тел.: 8-908-307-90-33.

* * *

Шерсточесальный цех села Большой Сундырь объявляет о начале работы с 1 октября 2011 г. Работаем с 7 часов утра, без выходных. Тел.: 8-905-197-24-41.

* * *

Требуется специалист по дизайну, знание ПК. Тел.: 8-903-345-75-76. 3-3.

* * *

Требуются монолитчики в г. Чебоксары и г. Новочебоксарск, доставка до объекта и обратно служебным автотранспортом бесплатно (каждый день). Трудоустройство по трудовой книге, пятидневка, полный соц. пакет, куб. – 1500+премия. Тел.: 8-927-851-58-84. 1-2.

* * *

Хура-шурă тĕслĕ тынашки сутатăп. Тел.: 8-927-863-99-93.

* * *

Срочно продаю 2-хкомн. квартиру в с. Моргауши по ул. Парковая или меняю на 2-хкомн. квартиру в г. Чебоксары. Тел.: 89278535428.

* * *

Октябрь уйăхĕнче иккĕмĕш пăруламалли хура тĕслĕ ĕне сутатпăр. Тел.: 8-987-67-27-047.

* * *

ООО «Энергосервис» срочно требуются на временную работу рабочие в производственный цех для производства ж/б изделий. Реализует за наличный и безналичный расчет ж/б кольца для колодцев и выгребных ям, столбы ж/б для оград. Выполняет все электромонтажные и электроизмерительные работы. Тел.: 88354160239, 89053429811.

* * *

Продаю автомобильные аккумуляторы, дешево. Тел.: 8-960-307-72-25.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Изготовим на заказ: срубы, беседки любого размера. Цена договорная, доставка по району бесплатно. Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-679-18-11. 2-5.

Продаю: гравмассу, щебень, песок, керамзит, бетон, торф, чернозем. С доставкой. Скидки. Тел.: 8-927-668-70-15. 5-13.

Тăванĕсем, ял-йыш Актай ялĕнче пурăннă
Валентина Ивановна ХОРЬКОВА
вилсе кайнă пирки унăн çемйине пĕрле чĕререн таăннăн хурланни çинчен пĕлтерессĕ.

КИРПИЧ
более 500 видов и цветов
Газосиликатные блоки
ОПТОВЫЕ ЦЕНЫ
ТК "ТЕРМИНАЛ"
г.Чебоксары, Канашское шоссе,7/1, тел.30-55-15
г.Новочебоксарск, ул. Промышленная, 41, тел.73-84-12

СПК-племзавод «Свобода» правленийĕ
Юрий Андреевич СЕМЕНОВ
колхозник вилсе кайнă пирки унăн çывăх тăванĕсемпе пĕрле чĕререн хурланни çинчен пĕлтерет.

Муркаш районĕнчи «Çĕнтерÿ ялавĕ» хаçат

УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ:

Чăваш Республикин Культура, национальноçсен ĕçĕсен, информаци политикин тата архив ĕçĕн министерстви.

ЧР Культура, национальноçсен ĕçĕсен, информаци политикин тата архив ĕçĕн министерствин «Муркаш районĕн «Çĕнтерÿ ялавĕ» хаçат редакцийĕ» автономи учрежденийĕ.

Тĕп редактор А.И. ТИХОНОВ.

АДРЕС: 429530, Чăваш Республики, Муркаш ялĕ, Мир урамĕ, 9А çурт.
ТЕЛЕФОНСЕМ: тĕп редактор - 62-1-36, явапла секретарь - 62-2-82, бухгалтери - 62-1-35, пайсем: общество пурнăç пайĕ - 62-2-82, экономика тата социаллă пурнăç пайĕ - 62-1-38.
Факс: 62-1-36. E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru

Çыхăну, информаци технологийĕсен тата массăллă коммуникаци сферине пăхса тăракан Федераллă службăн Чăваш Республикипе – Чăваш Енпе ĕçлекен управленийĕ 2009 çулхи раштавăн 7-мĕшĕнче ПИ ТУ 21-00073 № регистрациленĕ.

Калăпăшĕ 1,5 пичет листи.

Ал çырăвĕсене рецензилемеççĕ, каялла тавăрса памаççĕ, 2 страницăран пысăкраххисене йышăнмаççĕ.

Рекламăпа пĕлтерÿсен чăнлăхĕшĕн вĕсене паракансем явапла.

ИЗДАНИ ИНДЕКСĔ: 54822.
Хаçат чăвашла юн тата шăмат кунсерен тухать.
Номер дежурнăйĕ Николаева Н.Н.
Пичете панă 30.09.2011 ç.
Пичете памалли вăхăт: графикпа – 17 сех. 20 мин., чăннипе – 17 сех. 20 мин.
Заказ Тираж 4357.

Номер набран и сверстан в АУ ЧР «Редакция Моргаушской районной газеты «Çĕнтерÿ ялавĕ», отпечатан в типографии ГУП "ИПК "Чувашия": 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковлева,13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.